N°. 3214 **1857.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 26 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 25 November.

Wij hebben niet in bijzonderheden terug te komen op de beraadslagingen van ll. Maandag over de spoorwegen. Zij hebben het karakter gehad, dat wij daaraan hebben toegekend. Ofschoon de woordenwisselingen wonderlijk door elkander zijn geloopen, en de vele quæstiën, die daarbij te pas kwamen, niet uit elkander zijn gehouden, zoo is toch het rezultaat vrij duidelijk. De Kamer heeft, door het aannemen der twee voorstellen, getracht te doen kennen niet slechts wat zij wil, maar insgelijks wat zij niet wil.

Zij wil niet dat de Regering alles te gelijk ophaalt; maar dat zij eerst voor een *stam* zorgt, dewijl naderhand de *takken* van zelf zullen komen; zooals zulks door den heer Thorbecke is aangemerkt.

Zij wil niet, dat de Regering het initiatief van eenige spoorlijn neme en voorbereidende werkzaamheden aanvange om banen op te meten, door onteigening aan te koopen en klaar te maken voor partikuliere Maatschappijen. Aan dat alles moet de Regering vreemd blijven.

Wat begeert de Kamer dan?

Zij wil, dat de Regering van hare uitgebreide plannen afzie, en voor 's hands zoo spoedig mogelijk beschikke over de koncessiën, die haar *bereids* zijn aangevraagd.

Zij bespreke met de Maatschappijen die aanvragen gedaan hebben en soliede zijn, de rigting harer spoorlijnen. Heeft de Regering, om zich goed op de hoogte te stellen van de aangevraagde koncessiën, opmetingen te doen, berekeningen op te maken, enz. — de Kamer verleent daartoe eene som van ƒ 60.000.

Meent de Regering aan eene Maatschappij, die er goed voor is, eene koncessie te moeten verleenen, en is 't dan noodig, dat zij door den Staat ondersteund worde; de Kamer zal met belangstelling zulke voorstellen afwachten en bereid zijn, die degelijk bevindende, zooveel 't nuttig en noodig is, daaraan een subsidie te verleenen.

Men ziet daaruit, dat de Kamer het gansche systeem der Regering heeft afgebroken, en van de utopieën is overgestapt in de praktijk. De heer Dommer van Poldersveldt had dit in de Kamer al dadelijk aangegeven, verklarende dat hij met dit doel voor de motie van orde van den heer van Hoëvell zou stemmen.

Met der daad, de Kamer heeft den kortsten weg ingeslagen om tot eene uitkomst te geraken. Zij laat de Regering met al hare plannen zitten, en noodigt haar uit de koncessiën, die sinds lang zijn aangevraagd, af te doen, de verzekering gevende dat de Regering niet behoeft achter te blijven uit vrees of de Kamer wel subsidie zal verleenen. Zij verklaart zich daartoe volkomen bereid.

Dat vonnis over den arbeid van de Regering is zacht geformuleerd; maar 't is toch een vonnis. Intusschen, het is niet uitgesproken om het den minister van *Binnenlandsche* Zaken lastig te maken. Integendeel, men heeft het zoo ingekleed, dat hij zelf er zich bij heeft neêrgelegd. De Kamer heeft daardoor blijk gegeven, dat het haar niet te doen was om personen, maar om zaken. Zij heeft van haren kant gedaan, wat zij kon, om de spoorwegen van het papier over het land uit te spreiden.

Met genoegen hebben wij opgemerkt, dat de heer Thorbecke, het subsidie besprekende, dat zal moeten worden verleend, de meening heeft geuit, dat het beste en zekerste zou zijn een waarborg van een *minimum* van rente te geven. Het is door niemand tegen gesproken, noch betwijfeld. Wij verheugen ons daarover. Want als de Kamer, gelijk wij 't vertrouwen, zich daarmeê vereenigt, dan zullen soliede maatschappijen zich spoedig laten vinden.

Het is nu aan de beurt der Regering, om te toonen of zij handen uit den mouw kan en wil steken, en dat het haar nog om iets anders te doen is, dan om eene onvruchtbare jagt op populariteit.

In de zitting van Maandag is ook nog het lager onderwijs ter sprake gebragt. De heer Mackay heeft toevalliger wijze, in die zitting, omtrent de vorige verklaring van den minister van *Binnenl. Zaken*, gegeven ten antwoord aan den heer Elout van Soeterwoude, juist dezelfde bedenkingen gemaakt, die wij daarover hebben opgeworpen. De minister heeft omtrent de uitvoering door de wet op het onderwijs te geven, niets gezegd dat eenige beteekenis had, dan dat hij haar zou rigten naar al hetgeen »waar en goed" is.

De heer Mackay heeft daarop met ons gezegd; dat juist het verschil loopt over de vraag wat »waar en goed" is. De heer Mackay meent, dat de quæstie niet uit is; hetgeen volkomen waar is. Hij brengt den minister van *Binnenl. Zaken* in herinnering, dat hij bij de uitvoering der wet zal dienen te letten op hetgeen de minister van Justitie heeft gezegd; namelijk dat de openbare school zou zijn ontdaan van alle feiten en waarheden, die het Christendom kenmerkten. Hij raadt dus de Regering omzigtigheid en voorzigtigheid aan.

Het doet ons genoegen, en wij hadden 't verwacht, dat ook de heer van Nispen van Sevenaer niet zou nalaten de Regering inlichting te vragen omtrent de wijze, waarop zij denkt de onderwijs-wet uit te voeren. Hij heeft de zaak van 't lager onderwijs met te hoogen ernst en te grooten ijver behartigd, om haar nu aan haar lot over te laten en geen zorg te dragen voor de uitvoering van hetgeen zoo zeer van invloed zal zijn op ons toekomstig geslacht. Hij zegt te regt, dat het van de uitvoering zal afhangen, of men al dan niet vrede zal behouden. Hij wenscht derhalve dringend, dat de Regering wake, opdat de openbare school niet strekke tot ondermijning van bestaande godsdienstige begrippen, hetzij ten behoeve van eene gezindheid, hetzij ter bevordering van ongeloof. Vooral raadt de heer van Nispen den minister omzigtigheid aan in de keus der personen, aan wie de uitvoering der wet zal worden opgedragen, opdat men den waarborg erlange, dat de school niet afwijke tot het door hem bedoeld misbruik. Daardoor zal men tevredenheid aanbrengen. Middelerwijl in het omgekeerde geval, als de wet aanleiding geeft tot misbruik, tot prozelietenmakerij of tot ongeloof, de strijd warmer dan ooit zal herleven. Te regt merkt hij op, dat het hier geldt het eeuwig heil der zielen en den hemel, waarvoor zij geschapen zijn, en dat dit belang het hoogste is, nog daargelaten dat een kind voor zijne ouders het dierbaarste is, wat God hun op aarde schonk — De zaak is alzoo eene der teederste; en men mag daarop wel bedacht zijn, om geen vat te geven tot misbruik, die den strijd onvermijdelijk zou vernieuwen.

De *minister van Binnenl. Zaken* heeft daarop geantwoord. Wat? Dat is niet volkomen duidelijk. De minister erkent dat de strijd niet uit is, en nu reeds begint omtrent de uitvoering. Hij erkent dat er moeijelijkheden zijn overgebleven. Intusschen, de Regering zal van haren kant niets verzuimen om de wet toe te passen in den geest, waarin die door de Regering en de wetgeving is tot stand gebragt. Dat kan niet zijn in den zin dergenen, die het onderwijs in meer exkluzieven zin wenschen. Maar men zal evenmin te duchten hebben, dat de openbare school strekken zal tot ondermijning van den godsdienstzin der kinderen. Het is de dure pligt der Regering dien godsdienstzin op te wekken en te zorgen, dat hij niet ondermijnd worde. Diezelfde inzigten zullen ook de Regering leiden bij de keus der personen, belast met de uitvoering der wet. Hij kan verzekeren, dat het zullen zijn mannen, geschikt en genegen om de wet in dien geest uit te voeren, waarin zij is vastgesteld.

Dat alles komt ons te onbepaald voor, omdat de minister slechts spreekt van aankweeken van godsdienstzin. Maar wij veronderstellen, dat er in het beknopt verslag, dat voor ons ligt, eene gaping is. Want de heer van Nispen heeft zich gehaast den minister voor zijne verklaring eene goedkeurende dankzegging te brengen. De heer van Nispen nu heeft zich ten allen tijde, vooral in dit punt, dat hij steeds met evenveel bekwaamheid als ijver heeft behartigd, te gevat en te scherpzinnig betoond, dan dat wij geen volkomen vertrouwen zouden stellen in hetgeen hij aanneemt.

De heer Elout van Soeterwoude heeft ook nog opgehaald de vervolging tegen den predikant ingesteld, die van den kansel over de openbare school had gesproken, en zoo als de heer Elout zulks beweerd, slechts had gewaarschuwd, dat de kinderen geen gebruik maken van eene openbare school zonder Christendom. Het doet den heer Elout leed, dat de minister van Justitie niet in de Kamer aanwezig is. Hij verlangde toch te weten wat er van de zaak is, en hoe deze vervolging is overeen te brengen met de vrijheid, waarvan de minister van Justitie zelf jaren lang een ruim gebruik heeft gemaakt.

De minister van *Binnenlandsche Zaken* zegt, dat hem de zaak niet officieel bekend is. Hij meent echter, dat de vervolging niet is ingesteld op last van den minister, maar door het openbaar ministerie, dat hierin gehandeld heeft in den kring zijner bevoegdheid. Hij wijst er verder op, dat er eene wet bestaat tegen leeraars, die tot ongehoorzaamheid aan de wetten van den Staat aanzetten.

De heer Elout antwoordt, dat de minister aan het openbaar ministerie bevelen kan geven, die moeten worden opgevolgd, en dat de predikant geen ongehoorzaamheid aan de wetten heeft gepredikt, maar slechts *afgeraden* heeft om *gebruik* te maken van de *openbare school*.

Tot zoo verre de heer Elout. Wij hebben daarop eene aanmerking. Zeker kan de minister van Justitie bevelen geven, dat men de vervolging behoort te staken. Of hij 't behoort te doen is eene andere quæstie, die door den heer Elout niet is gemotiveerd, dan door de bewering, dat de predikant niet valt onder 't bereik van de strafwet. Maar deze quæstie behoort niet in het parlement, maar voor de balie te worden behandeld. Kan de Kamer daarover een oordeel vellen? Kan de minister van Binnenl. Zaken daaromtrent beslissen? Wat wil de heer Elout dan? Waarom spreekt hij niet rond en open: »er is zoo veel en ongestraft misbruik gemaakt van den kansel, dat het nu onbarmhartig zou zijn eenen predikant lastig te vallen, die 't onverstand heeft van zijn tijd niet te kennen, en daarom te laat komt met hetgeen eenige maanden vroeger ongemerkt zou zijn voorbijgegaan, of misschien wel zou zijn toegejuicht. Of is 't geen zonde tegen de wet als van de kansels de heeren Thorbecke, van Hall en van Rhenen worden aangevallen; maar wel als de heer v. d. Brugghen wordt bestreden?" Hadde de heer Elout zoo gesproken, wij zouden hem begrijpen; nu weten wij niet, waaraan hij zich vasthoudt.

De Kamer heeft in de zitting van gisteren de begrooting van *Binnenlandsche Zaken* afgehandeld en met algemeene stemmen aangenomen. Er is daarbij verder niets belangrijks voorgevallen.

Vervolgens zijn de beraadslagingen geopend over hoofdstuk VI, ministerie van *protestantsche Eeredienst*, waarbij op nieuw de vraag wordt behandeld, waartoe 't behoud van de departementen van Eeredienst dienen. Wij hebben 't verslag van het daarover gesprokene nog niet ontvangen. Wij kunnen derhalve eerst in het volgend Nommer daarvan mededeeling doen.

In de zitting der Tweede Kamer van heden is ingekomen eene missive van de heeren van Nispen, van Akerlaken, Dullert, Heemskerk, Meeussen, van Hoëvell, Poortman, Sloet en van Zuylen, waarbij gevoegd is een voorstel tot afschaffing van den accijns op het geslagt, welk voorstel is medegedeeld.

Vervolgens is het hoofdstuk (Hervormde Eeredienst) aangenomen met 51 tegen 11 stemmen. Tegen hebben gestemd de heeren Westenhoff, Sloet, Eck, Dullert, Poortman, Reinders, Zijlker, Veen, Hengst, Hoffman en Storm.

Gisteren hebben wij in ons »Buitenland" een kort verslag opgenomen van een cirkulaire, door den heer Rogier, belgiesch minister van Binnenlandsche Zaken, aan de goeverneurs der verschillende provinciën gerigt. Het officieele doel van dit stuk is eenige voorschriften aan gemelde goeverneurs te geven over de houding, welke zij in de zaak der verkiezingen hebben aan te nemen. De eigenlijke strekking is de zienswijze van het nieuw opgetreden kabinet te leeren kennen. Of die wordt bloot gelegd als middel, om de kiezers gunstig voor de ministerieële kandidaten te stemmen, om later door de handelingen der bewindslieden geheel of ten deele te worden verloochend; dan wel of het den heer Rogier ernstig met zijn programma gemeend is, zal later moeten blij-

ken; zoo veel is zeker, dat die zienswijze geheel strookt met de antecedenten van de heeren Rogier en Frère-Orban.

Men heeft het nieuwe belgische ministerie gekarakteriseerd in den bijnaam van: »het ministerie der onlusten." (*le ministère de l'émeute*) Opgetreden als gevolg eener beweging, welke niet alleen met woorden — daartoe gaven de wetten haar de bevoegdheid — maar met feitelijkheden, met oploopen en straatsteenen te velde was getrokken tegen het bewind en de wettige meerderheid in de Kamers en die overwonnen had, konden de nieuwe ministers zich over die benaming niet verwonderen. Het is alsof de heer Rogier zich ten taak heeft gesteld door zijn manifest die benaming te regtvaardigen. Zijn cirkulaire schijnt in gematigde woorden gekleed. In den grond is zij een beroep op de hartstogten, en wel op de kwaadaardigste, dat is, op die hartstogten, welke in Mei de straatsteenen hebben in beweging gebragt. Daarenboven, de gematigdheid van stijl wordt niet volgehouden. De zinsneden, die wij op het oog hebben, zijn in een toon gesteld, welken men aan de heftige polemiek van zijn orgaan, de *Indépendance*, ontleend zou wanen en die alle kalmte en waardigheid van uitdrukkingen mist, die men bij een minister mogt verwachten. De cirkulaire ziet er alzoo uit alsof ze met het doel geschreven is om het land in gisting te houden. In plaats van een regeringsmanifest is dit stuk een oorlogsverklaring der minderheid aan de meerderheid, die zij uit haar plaats wil verdringen. De heer Rogier gaat zelfs ver genoeg om dien jammerlijken toestand te wijten aan zijn tegenstanders. Men leze de volgende zinsneden:

»..... De staatkunde, heden weder aan het roer van den Staat gekomen, heeft ten doel een der konstitutioneele grondslagen der nieuwere regeringen en maatschappijen te bewaren, de onschendbaarheid der Staatsregten en de onafhankelijkheid van de burgerlijke magt. Dit is een der eerste pligten van de Regering, welke nog dringender geworden is door de jongste beraadslaging, die zooveel indruk op het land heeft gemaakt.

»Onze tegenstanders schilderen valschelijk de godsdienst af als in gevaar. Het is *hunne* staatkunde, niet de onze, welke dat gevaar doet ontstaan. De scheiding van Kerk en Staat is een der grondslagen onzer wijze staatsregeling. Die grondslag moet behouden blijven. Maar al te veel is de godsdienst gekompromitteerd geworden door de wrijving der hartstogten en ten voordeele van persoonlijke heerschzucht. Zij is niet daar, om in den strijd der partijen gemengd te worden. Het wordt tijd dat zij aan haar vredelievend gebied hergeven worde, om er aller achting terug te winnen.

»Zorg vooral, mijnheer de goeverneur, in uwe aanrakingen met uw geadministreerden, ze in te lichten over onze bedoelingen, en de valsche waardeeringen te wederleggen, waarvan die het voorwerp zouden kunnen zijn. Kom vooral op tegen de beweeringen van hen, die, na *den tegenwoordigen toestand uitgelokt en het land in beroering gebragt te hebben*, door hun overdreven eischen en gewaagde voorstellen (*tentatives imprudentes*) onze optreding, ons doel en het land zelf pogen te belasteren.

»... Ons doel is de gemoederen en de belangen gerust te stellen tegen de onverdraagzame leerstellingen en de aanmatigingen van vroegere eeuwen.....

»..... Wat het land betreft, dat men valschelijk voorstelt als ten prooi te strekken aan wanorde, aan onlusten, en revolutionnaire bewegingen, en waartegen men niet vreest het wantrouwen en den afkeer der vreemde Regeringen in te roepen....."

Wanneer het ministerie zelf zich tot zulke taal verlaagt, is het te vreezen dat zijn doel niet bereikt zal wezen voor dat België naast een »ministerie der onlusten" een Kamer van onlusten zal bezitten, uit verkiezingen van onlusten voortgesproten.

De *Echo Universel* zegt uit goede bron te hebben vernomen, dat de baron Förstner van Dambenoy zal aftreden als minister van Oorlog; men voegt daarbij, dat hem eene aanzienlijke betrekking in Luxemburg zal worden opgedragen.

Onze lezers zullen zich herinneren, dat de Gemeenteraad in de maand September ll. een besluit heeft genomen, omtrent den verkoop van stadsgrond in de Plantaadje. De bepaling van dit besluit, dat die verkoop niet anders zou geschieden, dan bij geheele perken, heeft tot luide klagten aanleiding gegeven van de zijde der tegenwoordige eigenaars van de opstallen, die zich bedreigd zagen met het gevaar van hunne gebouwen, zonder eenige vergoeding, te moeten wegruimen. Thans hebben eenige leden van den Raad (de heeren Cool, Broms, Jolles, Heemskerk en Boelen) een voorstel gedaan, waarvan de hoofdstrekking schijnt te zijn, om aan elken huurder van stads-grond in de Plantaadje de gelegenheid te geven om dien grond te koopen.

Men berigt uit Goes, dat ook daar een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter onderteekening rondgaat, tot bevordering der belangen van den spoorweg van Vlissingen over Middelburg naar de duitsche grenzen, en dat ook de Kamer van Koophandel en Fabrijken aldaar besloten heeft, zich met hetzelfde doel tot dat gedeelte van het wetgevend ligchaam te wenden. (*M. C.*)

Z. M. heeft aan jhr. W. F. Tindal vergund het aannemen en dragen van de dekoratie van off. der orde van het Legioen van Eer; en van de dekoratie der orde van de Wurtembergsche Kroon, hem door Z. M. den Keizer der Franschen en Z. M. den Koning van Wurtemberg respektievelijk geschonken.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag, 24 November.

In deze zitting heeft de kommissie van rapporteurs voor het wetsontwerp tot vastelling der begrooting voor de algemeene Landsdrukkerij daaromtrent haar eindverslag uitgebragt. De dag der beraadslaging zal nader bepaald worden.

De vergadering heeft hare beraadslagingen over hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1858 (departement van Binnenlandsche Zaken), in de zitting van gisteren tot art. 88 genaderd, voortgezet.

De artikelen 89 tot 91, betreffende de hoogeschool van Groningen, werden, nadat de heer Westerhoff, bij de behandeling van artikel 90, aangaande de vervulling der aan die hoogeschool bestaande vakature bij de regtsgeleerde fakulteit eenige inlichtingen gevraagd had, die door den minister van Binnenlandsche Zaken gegeven werden, achtereenvolgens goedgekeurd.

De verdere artikelen der VIIde afdeeling (*Onderwijs*), 90 tot 99, leverden geene stof tot overweging op, met uitzondering van art. 93: »Subsidiën voor het onderwijs aan de latijnsche scholen, gymnasiën en het athenaeum te Maastricht", waarover de heer Mackay het woord voerde.

De artikelen 100 tot 124 van afdeeling VIII (*Kunsten en Wetenschappen*), werden zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Aan de behandeling van artikel 125, „Voortzetting en voltooijing van het onderzoek naar de geologische gesteldheid van Nederland," namen deel de heeren Westerhoff, Delprat en de minister van Binnenlandsche Zaken.

Dit artikel en de verdere tot 133 werden toen achtereenvolgens goedgekeurd.

De afdeelingen IX (*Armwezen*) en X (*Nederlandsche Staats-Courant en Staatsblad*), artt. 134 tot 144, gaven aanleiding tot het opperen van bedenkingen.

Nadat de heer Sloet tot Oldhuis eenige ophelderingen over art. 145 »Tegemoetkomingen aan de visscherijen en kosten van het toezigt daarop" had gevraagd, die door den minister van Binnenlandsche Zaken gegeven werden, zijn de artt. 145 tot 156 der afdeeling XI (*Nijverheid*) goedgekeurd.

Bij de behandeling der XIIde afdeeling (*Telegrafie*) bragten de heeren Bieruma Oosting, ter Bruggen Hugenholtz, Mackay, Nolthenius en Anemaet eenige beschouwingen in het midden over de wenschelijkheid der uitbreiding van deze aangelegenheid, waarna de Kamer zich met de artt. 157 tot 160 vereenigde.

Nadat alle andere artikelen van het hoofdstuk, alsmede de konsiderans, waren goedgekeurd, is het hoofdstuk in stemming gebragt en daarbij met algemeene (64) stemmen aangenomen.

De Kamer heeft alstoen hare afdeelingen hernieuwd en deze hebben benoemd tot hare voorzitters, de heeren Bosscha, Thorbecke, ter Bruggen Hugenholtz, Baud en Dullert; hare ondervoorzitters, de heeren: van Zuijlen van Nyevelt, van Bosse, Westerhoff, de Kempenaer en Jespers; leden der kommissie voor de verzoekschriften, de heeren: Hoekwater, van Foreest, Wybenga, de Lom de Berg en Schimmelpenninck.

Aan de vergadering is daarna mededeeling gedaan der ontvangst van de navolgende wetsontwerpen:

een tot wijziging van art. 35 der wet van 24 Junij 1854 (*Staatsblad* n°. 92) betreffende het verleenen van pensioen aan minderen geëmploijeerden en bedienden op daggeld werkzaam bij inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt;

een strekkende tot verwezending van een gedeelte van eigendom van den Staat te Konstantinopel in de voorstad Pera; en

een tot goedkeuring eener dading gesloten tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Enkhuizen;

welke naar de afdeelingen zijn verzonden.

Nadat de kommissie voor de verzoekschriften op eenige adressen verslagen had uitgebragt, met welker konkluzien de kamer zich achtereenvolgens vereenigde, werden aangevangen de beraadslagingen over hoofdstuk VI der Staatsbegrooting (*Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, enz*) Bij de algemeene beschouwingen voerden het woord de heeren: van Eck, van Hoëvell; Hoffman, van Bosse en Elout van Soeterwoude, op wier beschouwingen de minister van Hervormde Eeredienst in eene zeer uitvoerige rede geantwoord heeft.

De beraadslagingen over dat hoofdstuk zullen op morgen worden voortgezet.

's GRAVENHAGE, 24 Nov. H. M. de Koningin heeft in een bijzonder gehoor ontvangen den heer Murphy, minister-resident van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij het ned. Hof.

— In de rezidentie bevindt zich de heer de Brouwer Hoogendorp, een van de hoofd-ondernemers der spoorwegen in Nederland, komende van Mechelen.

— Men verneemt, dat de maatregel door den minister van Binnenlandsche Zaken genomen om langs de kust der Noordzee palen te heijen, ten einde te kunnen nagaan, in hoeverre het strand en de daar langs gelegene duinen afnemen of verbreeden, reeds voorlang genomen is door het hoogheemraadschap van Delfland, voor zooverre dat waterschap zich langs de Noordzee uitstrekt.

— Maandag 7 December zal voor den Hoogen Raad der Nederlanden (kamer van strafzaken) behandeld worden het beroep in kassatie van Sidin (serang), Pa Seno, Kasidin en Klaas Ledesma, zijnde de vier Maleijers door het Prov. Geregtshof van Zuid-Holland schuldig verklaard aan feitelijken en gewelddadigen wederstand jegens hunnen meerdere in rang, zijnde de kapitein, en veroordeeld de twee eersten tot eene tuchthuisstraf voor den tijd van vijf jaren, en de twee laatsten, onder aanneming van verzachtende omstandigheden, tot eene korrektioneele gevangenis voor den tijd van drie jaren.

Donderdag aanst. zal de begrafenis plaats hebben van den bij hetzelfde arrest vrijgesproken Maleijer Setro, die gisteren alhier is overleden.

GORINCHEM, 23 Nov. De marktprijzen van heden waren als volgt: Tarwe *f* 8.50 a 10. Rogge *f* 6 a 7. Haver *f* 3.70 a 4.40. Gerst *f* 5 a 5.50. Boonen *f* 7.80 a *f* 8.30. Aardappelen *f* 1.90 a 2.20. Boter *f* 1.10 a *f* 1.20.

OLDEBERKOOP, 23 Nov. Als eene zeldzaamheid kan gemeld worden, dat door D. J. alhier op één dag elf hazen en drie patrijzen zijn geschoten. Een bewijs dat het wild ook hier, zooals op vele andere plaatsen, niet schaarsch gevonden wordt.

ASSEN, 23 Nov. In vele dorpen dezer provincie heerscht groot gebrek aan water, zoodat vele landbouwers zelfs verlegen staan, wat aan hunne runderen en paarden te drinken te geven. Ook voor de scheepvaart in dit gewest, is de lage waterstand hoogst nadeelig. In het venpand der Drentsche hoofdvaart kan slechts op 2½ voet worden gevaren; maar te Hoogeveen is het kanaal (en de wijken eveneens) geheel droog. Hier ter plaatse werd in de gevangenis, door het invallen van de vorst, ook het watergebrek gevoelig ondervonden. Daardoor toch kon het verwarmingstoestel niet werken, zoodat gisteren deswege met man en magt bij dat gesticht een put is gegraven, zóó diep dat het water kwam opborrelen, hetwelk alsmede door middel eener onderaardsche pijp in de gevangenis wordt geleid. Men kan hieruit begrijpen, hoezeer in deze provincie algemeen wordt gewenscht, dat de ingevallen vorst spoedig plaats ruime voor milden regen. (*H. en Effbl.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 23 Nov. Een dagblad meldde voor eenige dagen dat het wetboek van landbouw (*Code Rural*), in de aanstaande zitting van het Wetgevend Ligchaam besproken en behandeld zal worden. Een kommissie uit den Staatsraad, door den heer de Parieu voorgezeten, is met de taak belast om het voorstel te bestudeeren, dat ongeveer een jaar geleden door een kommissie uit den Senaat ontworpen en door den *Moniteur* medegedeeld is. Deze kommissie heeft reeds een vergadering gehouden en van den aanvang af erkend, dat het opmaken van zulk een wetsontwerp een der meest kiesche en bezwaarlijke werkzaamheden was. Er zou dus geen sprake van kunnen wezen om reeds in de aanstaande zitting dit ontwerp bij het Wetgevend Ligchaam in te dienen. Het wetboek van landbouw zal waarschijnlijk een der grootste hervormingen van onzen tijd in het fransch bestuur wezen.

— Door den *Constitutionnel* en de *Patrie* wordt heden medegedeeld, dat de eerste zitting der fransche wetgevende vergadering zal plaats hebben op aanstaanden Zaturdag en die zitting bij uitsluiting zal gewijd zijn aan de verifikatie der geloofsbrieven. De eigenlijke zitting zal eerst in Januarij en wel met eene troonrede geopend worden.

— Men heeft veel gesproken van den gevaarlijken toestand, waarin zich de lyonsche fabrieken bevonden, ten gevolge waarvan een aantal zijdewerkers broodeloos waren. Het verdient opmerking dat telken jare hetzelfde verschijnsel zich te Lyon voordoet; evenwel kan men niet ontkennen dat het dit jaar een veel uitgebreider karakter heeft dan vroeger, waartoe ongetwijfeld de omstandigheden aanleiding geven.

— Al de spoortreinen uit het oosten en noorden zijn heden morgen te Parijs aangekomen met een sneeuwlaag op het dak der rijtuigen. De reizigers spreken van groote vlugten wilde vogels, die men in de rigting van het Noorden heeft gezien. Volgens hen een zeker teeken van een harden winter; evenwel blijft de weersgesteldheid hier zeer zacht.

— Een vreemdsoortige tentoonstelling is dezer dagen te Parijs geopend. Zij heet: Museum van het Heilig Land. Dit museum, eenig in zijn soort, bevat talrijke zeldzaamheden, bijeengegaard op verschillende wetenschappelijke togten naar Jeruzalem en Palestina. Het heeft dus wat voor de geleerden en de vrienden der godsdienst van belang is. Dit museum bevat onder anderen: 1°. Een nabootsing in natuurlijke grootte van het inwendige van het H. graf te Jeruzalem; 't is een gewelf van twee ellen lang en twee ellen breed, waarin zich de met marmer overtrokken sarkofaag bevindt, waarin het lijk van Christus, door Jozef van Arimatea gebalzemd, werd nedergelegd. Dit monument is met nagezette getrouwheid teruggegeven. 2°. Een groot panorama van Jeruzalem in relief door de fotografie vervaardigd. 3°. Een echte roos van Jericho, welke plant

tijdens de kruistogten bekend geworden en door een geleerde in 1851 terug gevonden werd.

— In een oud huis der Karmelietenstraat, dat aan de stad behoort, is een paar dagen geleden een schat gevonden. Een schoorsteenveger, ontboden om eenige herstelling te doen, moest daartoe een oude donkere kast onderzoeken, waarvan sinds lang geen gebruik was gemaakt. In een hoek der kast vond de schoorsteenveger verscheidene zware voorwerpen, welke hij in 't licht bragt, en toen negen zakken ontdekte, waarvan eenige met zeven-, andere met negen duizend livres gevuld waren en wel met zesfrankstukken, met het borstbeeld van Lodewijk XVI en het jaartal 1791. Op twee dier zakken stond het adres van mgr. den Bisschop van Glandève, op de anderen, dat van den eerwaarden heer Ducros, vikaris van St. Jacques du Haut-Pas.

Aangezien die personen niet meer bestaan, zoo behoort de schat, volgens de letter van de wet, voor de helft aan den eigenaar van het huis, de stad Parijs, en de andere helft aan den vinder. De huurder van het huis, hoe begeerig hij is er deel aan te hebben, heeft niets te eischen.

— De Porte heeft, zoo als uit Konstantinopel geschreven wordt, naar uit Kurdistan ontvangen tijdingen het berigt gelogenstraft, dat er twee christen priesters door de muzelmansche bewoners van dat land onthalsd zouden zijn.

Evenmin waar is het, dat de Muzelmannen wier kinderen in het kollegie van Bebeck zijn, bevel zouden hebben ontvangen, hen daaruit te verwijderen.

Ten aanzien der finantieele quaestie, schrijft men verder uit die hoofdstad, hebben Aali-Pacha en Fuad-Pacha, die daarmede speciaal belast zijn, tot den Sultan een eerbiedige Nota gerigt omtrent de noodzakelijkheid van in alle takken der openbare dienst groote bezuinigingen in te voeren, en vooral in de civiele lijst zijner majesteit. Naar hetgeen bereids van vroeger bekend is, is het te vreezen dat de twee ministers vruchtelooze moeite zullen hebben gedaan. Ondertusschen bespoedigt men de inning der belasting op de Christen onderdanen, welke hun is opgelegd ter vervanging van den *haratch*, het hoofdgeld, en om van de krijgsdienst vrij te zijn. Die belasting, welke jaarlijks 80 millioen piasters beloopt, terwijl de haratch nooit meer dan 40 millioen heeft opgeleverd, is tot hiertoe voor de rajas het tastbaarste rezultaat van het Hatti-Scheriff van 18 Februarij 1857 geweest.

De soldij der officieren van minderen rang, van dien van tweede luitenant tot bataillons overste, is aanzienlijk vermeerderd. Wordt nu, volgens het voorstel van den tegenwoordigen seraskier, ook de soldij van den soldaat verdubbeld, dan zal daardoor het budget in Turkije een nieuwen last van 50 tot 60 millioen piasters 's jaars te dragen hebben. Ook besteedt men 30 tot 40 millioen piasters aan het vergrooten der aanhoorigheden van de admiraliteiten het bouwen van een nieuw dok, bestemd voor schroeflinieschepen, alsof men er zich op voorbereidde om een Nelson of Jean Bart uit den boezem der ottomannische marine te zien verrijzen. En dit alles tot geen ander einde, dan om drie of viermalen 's jaars Z. M. den Sultan door de admiraliteit eere te bewijzen of eenige ambtenaren te verrijken.

— Uit het kanton Luzern wordt het volgende geschreven:

»Er gaat in dit kanton een algemeene klagt op. Er zijn te veel vruchten! Dag en nacht vallen de appelen en peeren van de boomen. Men vult alles wat men heeft met gedroogde vruchten, appelwijn en gistende vruchten om in alkohol veranderd te worden. De schuren, de kamers, de zolders, de ovens en alle mogelijke hoeken en bergplaatsen zijn boordevol. Des ochtends eet men ingelegde vruchten bij het ontbijt, en drinkt men cider; des middags aardappelen met gestoofde appelen; ten vier ure appelkoeken met appelwijn; des avonds appelen met perennat en wederom appelwijn. Iedere knaap is verpligt dagelijks vijf appelen te eten, iedere dienstmeid zeven en iedere knecht tien; bovendien geeft men aan de kinderen eenige appelen, welke zij te bed moeten eten. De appeldrank stroomt en mannen en vrouwen zijn letterlijk in tonnen veranderd. Iedereen wordt genoodigd appelwijn te drinken en weigert men, dan kan men verzekerd zijn zich vijanden of slagen op den hals te halen."

— Men meldt uit Madrid, dat de bevalling der koningin dagelijks wordt te gemoet gezien, zoodat men met ieder oogenblik per telegraaf het berigt dier gebeurtenis kan ontvangen, welke men thans in Spanje met gespannen verwachting te gemoet ziet, in de hoop dat H. M. een prins aan hare onderdanen zal schenken.

ENGELAND.

LONDEN, 24 November. Uit eenige nadere bijzonderheden met den *Indus* te Southampton ontvangen, blijkt, dat de toestand van generaal Havelock voor Lucknow geenszins gunstig was. Het geheele distrikt was onder de wapenen en de generaal had dringende aanvragen om versterkingen naar Kalkutta gezonden. Er werden dien ten gevolge troepen opgezonden, ten getale van 100 daags. Maun Sing, een rajah van Oude had den oorlog aan de Engelschen verklaard, hetgeen den toestand nog meer verwikkelde. Geheel Oude is door een losbandig krijgszuchtig volk bewoond en vol kleine versterkte plaatsen. Men vreesde, dat generaal Havelock in een strik was gevallen.

— De stoomboot *Persia*, die New-York den 11den dezer verlaten had, is Zaturdag te Southampton binnengeloopen. Het vaartuig had 605,690 dollars in specie aan boord. Er hadden in de laatste dagen faillieten plaats gehad, de staat der banken en van den handel in het algemeen, was iets beter.

Een korrespondent van den *New-York Times* zegt, dat 500 man troepen, die door de Regering naar Utah gezonden waren, bij Missouri door een troep Indianen aangevallen en gedood werden; dit berigt heeft te New-York veel indruk verwekt, doch het verdient ten zeerste nadere bevestiging.

Te New-York was de bevolking alles behalve gerust wegens de vermeerderende arbeidersdemonstratiën. Onophoudelijk trekt eene groote massa gepeupel door de straten, zoodat de regering zich genoopt heeft gezien vele voorname punten der stad, zoo als het tolkantoor, enz. op militaire wijze te bezetten. De arbeiders zelven waren in twee partijen verdeeld, een die ultra- en een die gematigdgezind is. Reeds was het gevaar van eene uitbarsting zoo nabij, dat de mayor de gewapende manschappen in slagorde deed scharen. De arbeiders gingen toen bij tijds uiteen.

Berigten uit Indië met den *Indus* te Alexandrie ontvangen, melden, dat dagelijks 100 man troepen uit Kalkutta naar de noordelijke provinciën werden afgezonden, maar dat de moeijelijkheden om proviziën en transportmiddelen voor die troepen te vinden, uiterst groot zijn. Ook verneemt men dat generaal Havelock ingesloten was door Man Singh, die de Engelschen verraden heeft. Men zeide, dat Nena Sahib bij Lucknow gewond is.

— De groote amerikaansche dagbladen, die onder elkander een soort van associatie hebben gevormd om de geregelde dienst der telegrafische tijdingen te verzekeren, welke voor de openbaarheid bestemd zijn, hebben een jagt uitgerust, dat voornamelijk dienen zal om de transatlantische booten op 8 of 10 mijlen ten zuiden van de kaap Race af te wachten, en daar de berigten over te nemen, welke dan per telegraaf naar New-York worden geseind.

— Een pas uit China teruggekomen zendeling geeft de volgende inlichtingen over de europeesche gezantschappen, die bij den Keizer van dat land toegelaten wenschten te worden.

De byzantijnsche Keizers stuurden gezanten naar China in 284, 530, 642, 742, 1081 en 1371. De eerste franschman, welke in China aankwam, was een kapucijn, Rubrugius genaamd. Hij maakte deel uit van het kruisleger van den H. Lodewijk. Het eerste nieuwere europesche gezantschap was dat der Hollanders. Het kwam den 17 Julij 1626 te Peking aan en bleef daar 91 dagen. Het tweede kwam mede uit Holland en deed de reis elf jaren later. Het bleef 46 dagen te Peking. Het derde en vierde was door Rusland afgezonden. Het vijfde was een gezantschap van den Paus en bleef 91 dagen te Peking, welke stad het in 1720 bereikte. Sedert hebben nog verscheidene hollandsche, engelsche en russische diplomaten de eer genoten aan den zoon van het Hemelsch Rijk te worden voorgesteld.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 22 November. Bij eenen onlangs te St. Petersburg in den omtrek van de admiraliteit, plaats gehad hebbende brand, gaf een tienjarig meisje, dat met twee kleine kinderen door de moeder alleen was gelaten, blijken van de grootsten moed en tegenwoordigheid van geest. Omringd door de vlammen wikkelt zij een harer broertjes in een lijnwaad om den kleine voor den rook te behoeden en houdt hem in hare armen totdat een brandspuitgast het moedige kind kan naderen. Het meisje geeft hem haar kostbaren schat en verzoekt hem het andere kind te komen halen dat in zijne wieg door den rook schier stikt. Dat kind wordt ook door den man gered die ten derden male in de vlammen terug keert om Maria Moltchanova, zoo heette het meisje, op hare beurt te redden. Doch het kind had aan de te sterke gemoedsaandoeningen, die haar bestormden, geen weerstand kunnen bieden — zij geleek krankzinnig. Na twee dagen volhardende verpleging herkreeg zij evenwel haar verstand. Bij dien brand zijn verscheidene personen omgekomen. De Keizer heeft aan Maria ter belooning voor hare moedige daad honderd roebels geschonken.

BELGIË.

BRUSSEL, 24 November. Het is ongeloofelijk welke middelen de voorstanders der liberale partij al wel niet ter hand nemen om op het platte land de eenvoudigen gunstig voor hare zaak te stemmen. Verdachtmaking der behoudende partij is het wapen, waarvan zij zich bij voorkeur bedienen. Aan de nu ter zijde gestelde wet worden een strekking en bedoelingen toegedicht van de ongerijmdsten aard, om op die wijze vrees voor eene wederopvatting der wet door de behoudende partij te doen ontstaan. Uit die vrees moet dan de overtuiging geboren worden, dat men om de wederindiening der wet te voorkomen niet beter kan doen dan aan liberale kiezers zijn stem geven.

Zoo verspreidt men mondeling overal op het platte land het gerucht, dat indien de zoogenaamde kloosterwet aangenomen werd, elke persoon, die zonder kinderen na te laten te overlijden kwam, al zijn goederen aan de monniken en pastoors moet vermaken, en de anderen ten minste een derde van hun vermogen. In verband met dit verdichtsel worden *Kiezers-liedjes* gedrukt, waarin onder anderen de volgende kopletten voorkomen:

»Lorsque jusqu'au dernier centime
Nous avons payé nos Seigneurs,
Les curés prélévant la dîme
Prenaient le fruit de nos sueurs....
La loi qu'aujourd'hui l'on enterre
Voulait rétablir les couvents,
s'Emparer des biens, de la terre
A la faveur des testaments."

(Toen wij tot de laatste penning onze landheeren betaald hadden, namen de pastoors door het heffen der tienden ons nog de vrucht van ons zweet af. De thans begraven wet wilde de kloosters weder in het leven roepen en door middel der testamenten, zich van de wereldlijke goederen meester maken.)

En verder:

Moines, barons voulaient s'entendre
Pour faire comme au temps jadis,
Où ces messieurs n'avaient qu'à prendre
Et ne laissaient rien aux petits.
Plus de petits propriétaires,
Plus de travail, plus d'ateliers,
Partout châteaux et monastères
Partout de pauvres tenanciers.

(De geestelijken en de landheeren wilden zich verstaan om even zoo te handelen als in den ouden tijd, toen deze heeren maar voor het nemen hadden en den geringen niets overlieten. Geen kleine grondbezitters, geen arbeid, geen werkplaatsen meer, overal kasteelen en kloosters, overal arme afhangelingen.)

Men ziet het hoe de socialistische taal uit het Frankrijk van 1848 in België opgang begint te maken en in liedjes wordt gezongen.

— Men begroot de schade, door het instorten van een gedeelte van het entrepot te Antwerpen, aan de stad veroorzaakt, wat de gebouwen betreft op 315,000 francs en wat de schadeloosstelling voor beschadigde goederen aangaat op ongeveer 50,000 francs.

— Men leest in den *Telégrafe* het volgende:

»Wij hebben heden een kleinen proeftogt met eene boot van eene nieuwe hollandsch-belgische stoomboot-maatschappij bijgewoond, ter opening van eene dienst tusschen Brussel, Antwerpen, Dordrecht, Rotterdam en Amsterdam, zonder overlading te Antwerpen. Aan dezen proeftogt, die tusschen Brussel en Trois-Fontaines geschiedde, namen, behalve de genoodigden, ook deel de burgemeester van Brussel, de heeren Verstraeten, Demeure en van der Linden, leden van den Gemeenteraad, en de inspekteur van het kanaal. De ondervinding heeft bewezen, dat het stelsel der stoombooten van de hollandsch-belgische maatschappij volstrekt niet de kanalen kan benadeelen. De nieuwe dienst, bestemd voor de vaart van Brussel op Rotterdam en Amsterdam, is bijzonder tot het vervoer van koopwaren ingerigt. Twee stoombooten van 40 paardenkracht en 250 ton zullen beginnen, en weldra door drie andere van gelijke kracht en inhoud gevolgd worden, die eene geregelde dienst zullen vormen. De schepen zijn zoodanig gebouwd dat zij de zeeuwsche stroomen en de kanalen met voordeel kunnen bevaren; een proeftogt van Rotterdam tot Brussel is in 27 uren afgelegd, het aanleggen te Lillo, Bath en Antwerpen niet medegerekend. Het voornaamste doel dezer onderneming is om de dienst voor de haven van Brussel regelregt waar te nemen, en om binnen eenige maanden, wanneer de spoorweg van Groothertogdom Luxemburg voltooid zal zijn, over Brussel de ontzettend groote hoeveelheden koopwaren te doen, welke Holland langs den Rijn naar Zwitserland verzendt."

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 25 November.

BEVALLEN (21 Nov.): F. Boks geb. Vriend, D.

OVERLEDEN (19 Nov.): T. E. Hoekstra, geb. van der Ley, 35 j. — A. de Vriend, 14 j.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 24 Nov. Tarwe 166/2 ç nieuwe Hooglandsche Kleefsche f 320. — Rogge: 148/2 ç jarige Belgische f 182; 144/2 ç Archangel f 180.

Heden waren de prijzen der Boter, als volgt: 1e kwal. f 58, 2e kwal. f 54, 3e kwal. f 50.

SCHIEDAM, 23 Nov. Rogge verkocht: 145/2 ç Petersb. f 168 kt., 170 ç/w. — Moutwijn f 13,25; Jenever f 20,75.

Amst. Proef f 22,—, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling f 2,20 per ketel.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		23 NOV. 4½ u. gebl.	24 NOV. 4½ u.		gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	102⅞	102⅝		
Nederl. Bank	4 »				
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		62 7/16	62½	62 9/16	
Dito Dito	3 »	74 2/16	74⅝	74 9/16	74 9/16
Dito Dito	4 »	95⅞	95⅞		
Amortisatie-Syndikaat	3½ »		89		
Aand. Handel-Maatsch.	4½ »	139⅝	138½	139½	139¼
dito Contant	4½ »	139			
Oost-Ind. Leening	4½ »				
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening idem	4½ »		99½		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ »				
Maatschappij van Weld.	4 »				
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½ »				
Dito *Rothschild*	2½ »		49 15/16	49⅞	
Frankrijk, Certifikaten	3 »				
Spanje, Obligatiën	1¼ »	24¾	24 11/16	24¾	
Dito	3 »	40 15/16			
Dito Binnenlandsche	3 »	36 5/16	36¼	36 5/16	
Amortisable Schuld					
Bewijzen Coupon			5⅛		
Portugal, Obligatiën	3 »	43 5/16	43¼	43 5/16	
Dito 1856	3 »	43	42⅞	42 15/16	
Uitgestelde					
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 »	102⅞	102⅝		
Dito bij idem 1828/1829	5 »	101¾	101½		
Cert. bij idem 1831/1833	5 »	91¼			
Dito bij idem 1840	4 »	84			
Dito bij *Stieglitz*	4 »	82¾	82⅝	82¾	82½
Dito Nieuwe	4 »	82⅝			
Dito 5de Serie	5 »	95½	95		
Dito 1855, 6de Serie	5 »	96 15/16	96 9/16	96⅞	96¾
Dito Adm. te Hamburg	5 »				
Dito dito te Londen	5 »				
Dito dito dito	4½ »	93	92¾		
Inschrijv. in Assignatiën	6 »				
Certifikaten van dito	6 »	64			
Spoorweg Aandeelen	5 »				
Polen, Aand. 1835, fl. 500		149			
Obligatiën	4 pCt.	77	76½		
Pruissen, Oblig.	4½ »				
Aandeelen 1854	3½ »	198½			
Beijeren, Spoorweg Aandeelen					
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 »		75		
Dito dito	4 »		59½		
Dito Metalliek	5 »	71⅝	70¾	71	70⅞
Dito Rente Amsterdam	5 »	84½	84		
Dito Nationale 1854	5 »	73⅝	73 5/16	73⅜	73¼
Dito dito	2½ »	37⅛	37	37 1/16	
Weener Bankaktiën	f	1090	1073	1075	
Dito Aand. fl. 250, 1839			394		
Dito dito 250, 1854	4 pCt.	312	311		
Napels, Cert. bij *R. en B.*	5 »				
Dito bij *Rotschild*	5 »				
Denemarken, Obl. te Lond.	5 »				
Dito	3 »				
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 »		96¼		
Dito 1839 van £ 100	5 »				
Dito 1843 » » 100	5 »				
Dito 1852	4½ »				
Sardinië	5 »				
Peru, Geldl. 1854	4½ »	72¾			
Dito te Parijs					
Ecuador, Oblig. 1855	1 »	13¾	13¼	13¾	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½ »	26	26		
Dito Uitgestelde	2 »	10½	10½		
Grenada, Obligatiën	3½ »	16⅞	16½	16¾	16½
Dito Uitgestelde		5¼	5¼		
Mexiko, dito	3 »	17⅛	17 1/16	17⅜	
Nrd Amer. Ph. *Hope en C.*, Lr. A	f				
Dito dito Lr. B		689			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.				
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorw. Aandeelen			89	90	
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	79½	79¼	79½	79¼
Louisiana	5 »		98½		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 »				

Prost. 86½.

Binnenlandsche fondsen waren heden met levendigen handel prijshoudend. De overige buitenlandsche fondsen waren over het algemeen tot lagere koers verkrijgbaar.

Koers van het Geld: Beleening 6 pCt. Prolongatie 6½ pCt. Diskonto 7 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 54¾	Livorno	2/m.	f 38
»	zigt	» 55¾	Napels	»	» 81
Bordeaux	2/m.	» 54⅛	Petersburg	»	» 1 63
»	zigt	» 54 15/16	Weenen	6/w.	» 32
Madrid	3/m.	» 236	Augsburg	»	» 35 5/16
Cadix	»	» 238	Frankfort	»	» 98¼
Seville	»	» 235	Hamburg	2/m.	» 34⅝
Bilbao	»	» 235	»	zigt	» 35⅝
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 116,5
Porto	»	» 40⅝	»	zigt	» 11,85
Genua	2/m.	» 45	Rotterdam		»

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 24 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53⅝g; Obligatiën 4½ pc. 96⅝; Spanje 1¼ pc. 24½; Binnenl. 3 pc. 36; Uitgestelden 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 75; id. Nationale 37½.

PARIJS, 24 Nov. Fransche 4½ pc. 90.75; 3 pc. 67.—; 4½ pc. Spanje 25, 3 pc. id. 37⅝; Fr. O. Sp. 655; Rom. Leen. —.

MADRID, 23 Nov. 3 pc. Schuld 38.80; id. 1½ pc. 26 30.

LONDEN, 24 Nov. Consols op tijd 90; Spanje buitenl. 1½ pc. 24⅞; Rusl. 5 pc. 105; id. 4½ pc. 96; Holl. 4 pc. 96½; id. 2½ pc. 63½; Sard. 5 pc. 88; Braz. 99; Peru 4½ pc. 74½; Gren. uitg. 6; id. werk. 18¼; Mexiko 3 pc. 18¼; Portugal 3 pc. 43½; Ecuador 14; Venezuela 29; Wissel op Amst. 12.03; Hamburg 13.13½.

WEENEN, 24 Nov. Met. 5 pc. 80⅝; Nationale 82⅞; Bank-Aktiën 976; Credit Anst. 193; Noord-Bahn akt. 173½; O.-Fr. Spoorw. akt. 271½; Saltzb. 100⅝; Lomb. Venetiaans. 90; Wissel op Londen 10.31; Goud 10¾; Zilver 8¼.

BERLIJN, 24 Nov. 4½ pc. Pr. Staatsch. 99¼; 5 pc. Rusland 103¼; Wissel op Londen 2/m 6Th. 19⅝; Amst. kort 141⅞; Hamb. 150¼; Petersburg 95½; Diskonto 7½.

HAMBURG, 24 Nov. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc 23; Rusl. 5 pc. 99¼; 4½ pc. 92¾; 3 pc. Mexikanen —; Vereinsbank 97½; Noord-Duits. bank 84½; Wissel op Londen 3/m. 13.08; id. kort 13.—; Amst. 36.35; Diskonto 9½.

FRANKFORT, 24 Nov. 5 pc. Met. 74⅛; 1¼ pc. Spanje binnenl. 24⅝; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —; Diskonto 6.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 23 Nov. Jager, Handel, Suriname. - Van der Valk, Californië, Smirna. - Hedberg, Experiment, Alicante. - Ouwehand, de Hoop, Lissabon.

HELVOET, 23 Nov. Den Breems, Koophandel en Zeevaart, Malaga. - Bagges, de Maas, en van der Gauwe, Zouthandel, beide Villanova.

UITGEZEILD:

TEXEL, 23 Nov. Het schip Jonkvrouw Geertrui, kapt. Bouwer, n. Oud Calabar, is uit zee teruggekomen.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 25 November, in lading naar:

Frankfort.	J. Stumm, Frankfort N°. 14.
Maintz.	W. Huppert, Maintz N°. 5.
Keulen.	Th. Kamps, Cöln. N°. 11.
Mannheim.	J. Noll, Stad Mannheim.
Coblentz.	J. Staats, Tancred.
Dusseldorp en Neuss.	W. J. F. Wilson, Niederrhein N°. 11.
Urdingen en Ruhrort.	M. Knoch, Franconie.

AMSTERDAM, 15 November, vertrokken naar:

Ruhrort.	J. van Beek, Vrouw Wilhelmina.
Keulen.	A. Kosterman, Cöln N°. 5.

Rijnhoogte ARNHEM, 24 Nov. 1 p. 5 duim.
KEULEN, 24 » 2 vt. 5 »

Voor Mgr. ATA:

Ontvangen van N. N. te Zwolle f 2.50.

Advertentiën.

(3881) Heden overleed tot groote droefheid van hare kinderen en behuwdkinderen, na eene kortstondige ziekte, voorzien van de H. Sacramenten, Vrouwe HENRICA MARIA SCHOEMAKER, Echtgenoote van wijlen den Heere J. H. A. VAN BASTEN BATENBURG, in den ouderdom van ruim 68 jaren.

LICHTENVOORDE, 20 November 1857.

(3880) Heden overleed in den ouderdom van 58 jaren en 6 maanden, voorzien van de H. H. Sacramenten, mijn geliefde Echtgenoot, de Wel-Ed. Heer FRANCISCUS JACOBUS KOEMANS, in leven Rijks-Ontvanger alhier. Diep betreurd door mij, zijne kinderen en betrekkingen.

WOERDEN, 23 November 1857. Wed. G. C. KOEMANS, VAN SPANGE.

De Zalf en Pillen van Holloway zijn een uitmuntend middel ter genezing van verzweringen aan de armen. S...... H..., te Goes woonachtig, had vijftien jaren lang zweren aan de armen, welke door den aard zijner bezigheden zoo zeer verergerden, dat hij ten laatste genoodzaakt was, zijn bedrijf te laten varen. Hij beproefde velerlei middelen ter genezing doch vond geen baat. Eindelijk nam hij, nu drie maanden geleden, op aanraden zijner vrienden, zijne toevlugt tot de zalf en pillen van Holloway, waardoor hij in twee maanden tijds geheel werd genezen, zoodat bijna geene teekenen der kwaal op zijne armen meer te zien zijn.

Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75; f 13.50, f 20.50.

Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13.85. 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y N°. 251 en Nieuwendijk, L N°. 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij J. STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen* Strand 244, *Holloway's Etablishment*. (3706)

Wij hebben eenen onzer meest geachte Geneesheeren bij ons gehad, die **REVALENTA** kocht en ons verhaalde, dat hij ze aan verschillende Patiënten voorgeschreven had en zeer voldaan over de uitwerking was; dat hij onder anderen eene Dame van eene ernstige kwaal genezen had alleen door de **Revalenta.**

Deze Doktor, hoorden wij, is zeer bemind en behoort tot de praktische Mannen, die verlicht genoeg zijn, de ondervinding overal te raadplegen.

ROTTERDAM. J. A. KLINGER & C°.

De **REVALENTA** geneest alle Maagkwalen, Borstziekten, Nier- en Blaas-ongesteldheden, Onderbuiks-kwalen, Koortsen, Huiduitslag, Zenuwlijden, Verzwakking, Vermagering, etc., door de genezende en voedende eigenschappen, die zij in hooge mate bezit.

Men gebruikt ze als ontbijt of avondeten in plaats van ander Voedsel. Bij erge ongesteldheden gebruikt men ze meer dan eens. De prijzen zijn 87½ c., f 2, f 3½, f ... en f 16 de bus.

VERKOOPHUIS (388...

(3882) De Wed. H. BONTAMPS te Venlo, debiteert met veel succes, en heeft bij de voornaamste R. K. Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

Het Hemelsch Palmhof

Gebedenboek voor Roomsch Katholijken

naar het Latijn, door W. NAKATENUS,

Priester der Societeit van Jesus, een boekdeel van 79... bladzijden, groot in 12°.

Door deszelfs aanzienlijke prijsvermindering is dit fraaije en volledige werk, een der meest gezochtste Gebedenboeken geworden.

De Drukker en Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN vestigt bij het aanstaande Hoogtijd van Kerstmis de aandacht op het bij hem uitgegeven

KERSTBOEKJE.

Liederen die van ouds gezongen worden in den Advent en de Kerstijd,

onder Kerkelijke Goedkeuring verzameld en uitgegeven door

J. A. en L. J. ALBERDINGK THIJM.

Prijs: 30 Cents.

NB. Deze verzameling bevat 90 liedjes.

Voorts herinnert hij dat bij hem uitgegeven is volledige **BUNDEL T XT N, WIJZEN** en **BEGELEIDINGEN** voor **Orgel** of **Piano**, getiteld:

Oude en Nieuwere Kerstliederen;

BENEVENS GEZANGEN EN LIEDEREN VAN ANDERE HOOGTIJDEN EN HEILIGEDAGEN, ALSOOK VAN DEN ADVENT EN DE VASTEN, enz.

Alle met de zangwijzen voorzien, die er bij behooren of gebruikelijk zijn; bewerkt ten dienste der zangchoren en katholieke huisgezinnen, door

JOS. ALB. ALBERDINGK THIJM

en

LAMB. JOANN. ALBERDINGK THIJM.

Onder bescherming van den Hoog-Eerwaarden Heer L. S. VAN DER HAAGEN, Oud-Aartspriester en geheim Kamerheer van Z. H.

De Bundel met de muziek is te verkrijgen tot den prijs van f 3.30.

NB. In dezen Bundel van omtrent 140 Liederen vindt men al de wijzen van het hierboven aangekondigd Kerstboekje. Met behulp van één exemplaar diens bundels en van eenige der goedkoope textboekjes zullen de zangers dus zeer gemakkelijk al die schoone echt katholieke oude liederen leeren zingen.

En wordt met succes gedebiteerd:

LIEDEREN

BIJ DEN

Katechismus of Katholieke Leer,

WOORDEN EN WIJZEN, HERZIEN

door

JOS. ALB. EN LAMB. JOANN. ALBERDINGK THIJM.

Prijs 10 Cents.

Bij getallen tot mindere prijzen.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.